

Protokół Nr 6/2019
posiedzenia
Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych
w dniu 21 października 2019 r.

I. Otwarcie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma stwierdzając quorum otworzył posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego witając członków Komisji oraz przybyłych gości. Poinformował zebranych, że na posiedzeniu Komisji obecny jest także Minister Spraw Wewnętrznych RFN, Pełnomocnik rządu RFN ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz wysiedleńców, dr Bernd Fabritius, którego serdecznie powitał i poprosił o zabranie głosu.

Załącznik Nr 1, 2

Wiceminister Spraw Wewnętrznych RFN, Pełnomocnik rządu RFN ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz wysiedleńców, dr Bernd Fabritius podziękował za zaproszenie do udziału w posiedzeniu Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Podkreślił ogromną wagę współpracy między Polską i Niemcami. Zwrócił uwagę, że obecnie panujące przyjazne stosunki między państwami są zasługą społeczeństwa obywatelskiego, ale także mniejszości niemieckiej mieszkającej w Polsce. Wyraził uznanie i radość, że w Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego funkcjonuje, jako jedyna w Polsce, Komisja ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych. Wskazał na ogromne znaczenie tego obszaru polityki informując, że jest członkiem polsko-niemieckiego Okrągłego Stołu. Jako Pełnomocnik rządu RFN ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz wysiedleńców wyraził zaniepokojenie polityką wobec mniejszości w Polsce, szczególnie w zakresie edukacji w klasach 7 i 8, gdzie aktualnie występuje problem z nauczaniem języka niemieckiego jako języka mniejszości. Zapewnił, że temat ten zostanie omówiony w ramach Okrągłego Stołu w celu wypracowania rozwiązania.

Na zakończenie dr Bernd Fabritius życzył członkom Komisji owocnej pracy na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych zamieszkujących region Warmii i Mazur. Podziękował także obecnemu na spotkaniu Przewodniczącemu Ziomkostwa Prus Wschodnich, p. Stephanowi Grigat za zaangażowanie w działania mające na celu pielęgnację wschodniopruskiego dziedzictwa kulturowego oraz wspólnej tożsamości wszystkich mieszkańców Prus Wschodnich.

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma serdecznie podziękował Pełnomocnikowi rządu RFN ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz wysiedleńców za słowa uznania skierowane do członków Komisji oraz wyraził nadzieję na kolejne spotkanie.

Następnie głos zabrał Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, p. Miron Sycz, który na wstępie wyraził wdzięczność za możliwość osobistego spotkania z przybyłymi gośćmi. Podkreślił, że województwo warmińsko-mazurskie zawsze było przyjazne mniejszościom narodowym i etnicznym czego dowodem jest praca Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych na rzecz integracji oraz rozwoju tych środowisk. Przypomniał historię powstania Komisji w 1998 roku zwracając uwagę, że warunkiem jej utworzenia zasadniczo nie było wspieranie mniejszości narodowych, ale inspirowanie ich do włączenia się w rozwój województwa. Dodał, że w tym czasie, jako przedstawiciel społeczności ukraińskiej, został wybrany na Przewodniczącą Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Kontynuując p. Miron Sycz wskazał, że mieszkańcy Warmii i Mazur cechują się największą różnorodnością narodową, etniczną i religijną w Polsce, a największą grupę mniejszości stanowią obecnie Ukraińcy, natomiast drugą co do wielkości stanowią Niemcy, kolejno Białorusini, Litwini, Rosjanie, Romowie, Ormianie, Warmiacy i Mazurzy.

Zaznaczył, że ten wyjątkowy kulturowy charakter regionu jest jego wartością dodaną, a w województwie udało się stworzyć wspólną płaszczyznę dialogu społecznego.

W dalszej kolejności głos zabrał Przewodniczący Ziomkostwa Prus Wschodnich, p. Stephan Grigat, który poinformował, że od wielu lat pracuje na rzecz Prus Wschodnich i mieszkańców tej krainy. Podkreślił dobrą i bliską współpracę ze stowarzyszeniami mniejszości niemieckiej w regionie. Zadeklarował dalszą wspólną pracę nad pielęgnacją wschodniopruskiego dziedzictwa kulturowego i tożsamości wszystkich mieszkańców Prus Wschodnich. Podziękował członkom Komisji za ich pracę i życzył owocnych obrad.

Radny Jarosław Słoma podkreślił, że Komisja, której przewodniczy stara się pracować w duchu tradycji polskiej otwartości i tolerancji. Wskazał, że należy szanować mechanizmy demokracji, zwłaszcza wobec mniejszości. Zaznaczył także, że przedstawiciele mniejszości powinni być traktowani i szanowani w taki sposób, jak chcielibyśmy, aby była traktowana i szanowana polska mniejszość poza granicami kraju.

W odniesieniu do powyższego Wiceminister Spraw Wewnętrznych RFN, Pełnomocnik rządu RFN ds. mniejszości narodowych i etnicznych oraz wysiedleńców, dr Bernd Fabritius poinformował, że podczas tegorocznego polsko-niemieckiego Okrągłego Stołu odbyły się rozmowy w kwestii wspierania mniejszości niemieckiej w Polsce oraz obywateli polskiego pochodzenia i Polaków w Niemczech. Nawiązał do postanowień Polsko-Niemieckiego Traktatu o dobrym sąsiedztwie i przyjaznej współpracy z 17 czerwca 1991r., w którym zapisano, iż Polacy w Niemczech mają takie same prawa, jak mniejszość niemiecka w Polsce. Kończąc podkreślił, że polityka sąsiedzka funkcjonuje tylko wtedy, kiedy jest praktyczna i nie występuje w niej instrumentalizacja działań.

Przewodniczący Komisji podziękował za wystąpienia i przystąpił do przyjęcia porządku posiedzenia.

II. Przyjęcie porządku posiedzenia.

Przewodniczący Komisji poinformował, że członkowie Komisji otrzymali porządek posiedzenia i zapytał, czy są do niego uwagi. W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie. Porządek obrad Komisji został przyjęty jednogłośnie.

1. Otwarcie posiedzenia.
2. Przyjęcie porządku posiedzenia.
3. Informacja o wykorzystaniu środków z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego przeznaczonych na działalność mniejszości narodowych i etnicznych za 8 miesięcy br.
4. Zapoznanie się z działalnością Związku Ukraińców w Polsce na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.
5. Sprawy różne i wolne wnioski.
6. Zatwierdzenie Protokołu nr 5/2019 z 10 czerwca 2019 r.
7. Zakończenie posiedzenia.

III. Informacja o wykorzystaniu środków z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego przeznaczonych na działalność mniejszości narodowych i etnicznych za 8 miesięcy br.

Przewodniczący Komisji poprosił o przedstawienie przedmiotowej informacji Zastępcę Dyrektora Departamentu Kultury i Edukacji, p. Łukasza Łukaszewskiego.

Zastępca Dyrektora Departamentu Kultury i Edukacji poinformował o wielkości udzielonych dotacji na budowę dialogu międzykulturowego, w tym zachowania i rozwoju kultury mniejszości narodowych i etnicznych z obszaru kultura i ochrona dziedzictwa kulturowego w ramach rocznego

Programu Współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z organizacjami pozarządowymi.

Wyjaśnił, że w pierwszym terminie otwartego konkursu ofert, oferty złożyło 13 organizacji, a suma środków finansowych, o które wniosowały wyniosła ponad 100 tys. zł. Wskazał, że Komisja Konkursowa dokonała oceny zgłoszonych ofert spełniających wymogi formalne, rekomendując Zarządowi Województwa 11 spośród nich do dofinansowania na kwotę ponad 57 tys. zł. Dodał, że większość złożonych wniosków dotyczyła głównie społeczności ukraińskiej oraz niemieckiej, zabrakło natomiast wniosków z mniejszości romskiej i rosyjskiej. Kontynuując p. Łukasz Łukaszewski wyjaśnił, że samorząd województwa współfinansuje działania objęte patronatem Marszałka Województwa, których organizatorem jest mniejszość narodowa i etniczna. W bieżącym roku kwota ta wyniosła 55 tys. zł. Następnie przedstawił plan przyszłorocznego budżetu w ww. zakresie informując, że do Departamentu Kultury i Edukacji wpłynął wniosek Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych podjęty na posiedzeniu w dniu 11 lutego br. dotyczący radykalnego wzrostu środków finansowych, w tym konkursowych, na przedsięwzięcia mniejszości narodowych i etnicznych w kolejnym roku budżetowym, tj. 2020. Wy tłumaczył, że wytyczne do sporządzenia projektu przyszłorocznego budżetu mówiły o utrzymaniu wysokości wydatków na poziomie roku 2018. Podkreślił, że mimo powyższego Departament zapisał kwotę 60 tys. zł dla organizacji pozarządowych działających na rzecz mniejszości oraz 30 tys. zł na działania objęte patronatem Marszałka Województwa.

Przewodniczący Komisji podziękował za przedstawioną informację i wyraził opinię, że kwota przeznaczona na działalność mniejszości narodowych i etnicznych w budżecie na rok 2020 jest zdecydowanie za niska. Jednocześnie zapytał, czy członkowie Komisji podtrzymują stanowisko, żeby wydzielić w przyszłorocznym budżecie minimum 100 tys. zł na wsparcie aktywności społeczności narodowych i etnicznych. Członkowie Komisji zgodzili się jednogłośnie.

Radna Teresa Astramowicz-Leyk zwróciła uwagę, że jeżeli samorząd województwa nie wesprze mniejszości, to niestety nie mogą one liczyć na środki rządowe. Podała przykład projektów polsko-ukraińskich złożonych przez UWM w Olsztynie, które pomimo wysokiej oceny przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych, nie otrzymały dofinansowania.

W związku z podanymi kwotami w przyszłorocznym budżecie województwa dla mniejszości narodowych i etnicznych, Przewodniczący Związku Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur, p. Henryk Hoch wyraził zaniepokojenie organizacją przyszłorocznego Międzynarodowego Festiwalu Muzycznego Narodów Europy *Pod Wspólnym Niebem*. Dodał, że impreza ta zostanie przygotowana wspólnie z Olsztyńskim Oddziałem Związku Ukraińców, a zaproszenie do udziału otrzymają wszystkie stowarzyszenia mniejszościowe. Zwrócił uwagę, że impreza cieszy się dużym zainteresowaniem nie tylko społeczności mniejszościowych, ale także turystów.

W nawiązaniu do powyższego Przewodniczący Komisji powiedział, że wniosek o zwiększenie środków jest tym bardziej zasadny i wyraził nadzieję, że zostanie z całą powagą rozpatrzony. Zaproponował, aby przegłosować ponowny wniosek Komisji skierowany do Marszałka Województwa o uwzględnienie w projekcie budżetu województwa warmińsko-mazurskiego na rok 2020 konkretnej kwoty, tj. nie mniejszej niż 100 tys. zł przyznawanej w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych na przedsięwzięcia kulturalne mniejszości narodowych i etnicznych.

Wniosek został przyjęty jednogłośnie.

Radny Zbigniew Homza poruszył temat reaktywacji cyklicznej imprezy pn. *Noc Iwana Kupały*, która odbywała się w Kruklankach.

Przewodniczący Komisji przypomniał, że wójt gminy Kruklanki zadeklarował oddanie nowej sceny oraz wznowienie imprezy w przyszłym roku.

IV. Zapoznanie się z działalnością Związku Ukraińców w Polsce na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

Przewodniczący Komisji zaprosił Przewodniczącego Związku Ukraińców w Polsce Oddziału w Elblągu, p. Stefana Dembickiego o zabranie głosu w przedmiotowym temacie.

Przewodniczący Elbląskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce na wstępie przedstawił strukturę oraz obszar działania Oddziału informując, że obecnie skupia on 8 kół zlokalizowanych w większych ośrodkach miejskich, w których mieszka najwięcej społeczności ukraińskiej. Dodał, że w tych miastach oraz w dwóch szkołach gminnych odbywa się nauczanie języka ukraińskiego (łącznie funkcjonuje 10 punktów nauczania).

Kontynuując p. Stefan Dembicki poinformował, że Oddział od lat realizuje projekty adresowane do różnych grup społeczeństwa, m.in. dzieci, uczniów szkół podstawowych, gimnazjów, szkół średnich, studentów, osób w średnim i podeszłym wieku. Wyjaśnił, że każdego roku organizowane są cykliczne wydarzenia, które na stałe wpisały się do kalendarza imprez. Podkreślił, że Oddział występuje do samorządu województwa o ich dofinansowanie w ramach otwartego konkursu ofert dla organizacji pozarządowych. Podziękował Marszałkowi Województwa za przyznane środki i wskazał, że lokalne samorządy również niejednokrotnie partycypują w kosztach organizacji imprez. Kolejno wymienił największe z nich, m.in. *Ukraińskie Barwy Pogranicza*, *Pasłęcka Uczta Kultur Wschodu*, *Dziecięcy Festiwal Kultury Ukraińskiej*. W tym miejscu zwrócił uwagę na potrzebę angażowania dzieci i młodzieży oraz organizowania imprez im dedykowanych. Poinformował, że rokrocznie we wrześniu Związek organizuje warsztaty edukacyjne, które prowadzą eksperci z Ukrainy, którzy na co dzień zajmują się nowoczesnymi formami edukacyjnymi i w atrakcyjny sposób pokazują kulturę i sztukę ukraińską. Na zakończenie Przewodniczący Elbląskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce przyznał, że niestety niejednokrotnie brakuje wystarczających funduszy, dlatego Oddział występuje z wnioskami do Marszałka Województwa, ale nierzadko spotyka się z odmową pomocy finansowej. W związku z tym skierował prośbę o wsparcie działań w kolejnym roku, zważywszy na fakt, iż kwota, którą otrzymują z budżetu państwa, jest zbyt niska. Podziękował za zaproszenie i życzył członkom Komisji dobrej pracy na rzecz mniejszości regionu Warmii i Mazur.

Jako kolejny głos zabrał Przewodniczący Olsztyńskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce, p. Stefan Migus, który zaznaczył, że poinformuje o imprezach, których organizacja z różnych względów nie będzie kontynuowana. Wyjaśnił, że w obecnym roku został zakończony projekt pn. Międzynarodowy Festiwal Programów Telewizyjnych i Radiowych *Kalinowe Mosty*, m.in. z powodu zmian personalnych w mediach ukraińskich oraz silnego podporządkowania regionalnych rozgłośni telewizyjnych i radiowych miastu Kijów. Dodał, że chciałby, aby dziennikarze z Warmii i Mazur jeździli na Ukrainę i mieli możliwość obserwacji zachodzących tam zmian. Poinformował, że Oddział planuje złożyć wniosek do samorządu województwa o wsparcie powyższej inicjatywy. Następnie p. Stefan Migus wskazał na przyszłoroczne działania związane z obchodami 100-lecia Bitwy Warszawskiej. Wyjaśnił, że na terenie Olsztyńskiego i Mazurskiego Oddziału Związku Ukraińców znajdują się mogiły około 10 żołnierzy, którzy osiedlili się na tych terenach i tu zmarli. Obecnie trwają prace poszukiwania mogił, a koła Oddziałów oraz szkoły zostały poproszone o pomoc w ich utrzymaniu. W nawiązaniu do tematu 100-lecia Bitwy Warszawskiej, p. Stefan Migus zwrócił uwagę, że chciałby mocniej zaakcentować obecność i rolę Ukrainy w tej bitwie. Miała temu służyć m.in. propozycja nadania nazwy jednej z ulic, placu lub ronda w Olsztynie imienia gen. Marka Bezruczki. Wyjaśnił, że niestety do dnia dzisiejszego nie udało zrealizować się tej inicjatywy. Następnie Przewodniczący Olsztyńskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce poinformował, że w miejsce festiwalu *Kalinowe Mosty* planowana jest organizacja imprezy skierowanej do młodzieży pod roboczym tytułem *Święto Muzyki Młodzieżowej*. W przypadku

zebrania odpowiednich funduszy wydarzenie to odbędzie się 6 czerwca 2020 roku. Ponadto zasygnalizował, że przyszłoroczna edycja Festiwalu Narodów *Pod wspólnym niebem* zostanie zorganizowana we współpracy ze wszystkimi mniejszościami, a liderami będzie Związek Stowarzyszeń Niemieckich Warmii i Mazur oraz Olsztyński Oddział Związku Ukraińców w Polsce. Kontynuując p. Stefan Migus poruszył temat ukraińskiej kinematografii i możliwości jej prezentacji. Wspomniał, że nie było takiej szansy podczas tegorocznej edycji WAMA Film Festival i wyraził żal z tego powodu. Na zakończenie Przewodniczący Olsztyńskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce podjął kwestię finansów i dodał, że po zmianach w samorządach coraz trudniej jest pozyskać dodatkowe środki, nawet na organizację dużych sztandarowych imprez i wydarzeń. Podziękował za dotychczasowe wsparcie samorządu województwa i zwrócił się z prośbą o wsparcie w kolejnym roku budżetowym.

Następnie działalność Mazurskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce przedstawił jego nowo powołany Przewodniczący, p. Adam Całka pełniący tę funkcję od lipca br. Na wstępie poruszył temat organizacji *Międzynarodowych Koncertów Muzyki Cerkiewnej*, które były zaplanowane na 5-6 października br., ale w związku z pewnymi okolicznościami ich realizacja nie doszła do skutku. Poinformował, że impreza uzyskała dotację z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego w otwartym konkursie ofert dla organizacji pozarządowych, dlatego też jeżeli istnieje możliwość zmiany jej terminu, Oddział złoży stosowne pismo ze wskazaniem daty wydarzenia, tj. pierwszy weekend grudnia br.

W odniesieniu do powyższego Kierownik Biura Dialogu Społecznego i Pożytku Publicznego, p. Joanna Glezman wyjaśniła, że należy przedłożyć takie pismo, żeby dokonać zmian w ofercie i przedłużyć termin realizacji zadania. Poleciała kontakt w tej sprawie z Departamentem Kultury i Edukacji.

Kontynuując p. Adam Całka wskazał, że kolejną dużą imprezą organizowaną przez Mazurski Oddział ZUwP jest *Święto Twórczości Dziecięcej*. Dodał, że wydarzenie jest również dofinansowane z budżetu województwa warmińsko-mazurskiego. Zasygnalizował jednak, że istnieje duże prawdopodobieństwo, iż w przyszłym roku imprezę przejmie Urząd Miejski w Giżycku. Ponadto potwierdził reaktywację imprezy *Noc Iwana Kupaly* z dużym wsparciem finansowym sołectwa w Krukłankach. Na zakończenie poinformował, że na terenie Mazurskiego Oddziału odbywa się szereg lokalnych wydarzeń i przekazał Przewodniczącemu ich wykaz, który stanowi załącznik nr 3 do niniejszego Protokołu.

Kończąc swoją wypowiedź p. Adam Całka wyraził słowa uznania i podziękował dotychczasowej Przewodniczącej Mazurskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce, p. Katarzynie Polewczak za zaangażowanie i czas poświęcony na pracę na rzecz społeczności ukraińskiej.

Załącznik nr 3

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma życzył owocnej działalności nowo powołanemu Przewodniczącemu Mazurskiego Oddziału ZUwP w Giżycku oraz podziękował wszystkim osobom, które przedstawiły informacje o działalności Związku Ukraińców w Polsce na terenie województwa warmińsko-mazurskiego.

V. Sprawy różne i wolne wnioski.

W nawiązaniu do kwestii finansowych Pełnomocnik Marszałka ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych, p. Wiktor M. Leyk wyraził opinię, że obecna polityka rządu RP jest negatywna w stosunku do mniejszości narodowych i etnicznych o czym świadczy m.in. fakt obcięcia o 10% przyszłorocznego budżetu państwa dla mniejszości. Podkreślił, że w tych okolicznościach na samorządzie województwa spoczywa jeszcze większa odpowiedzialność, także finansowa.

Radna Teresa Astramowicz-Leyk poinformowała, że będąc członkiem Rady Programowej TVP 3 Olsztyn zgłosiła propozycję, aby bożonarodzeniowe orędzie, które dotychczas wygłaszał w telewizji tylko arcybiskup, mógł wygłosić także biskup ewangelicki. Zaznaczyła, że jeżeli istnieje taka wola, to na najbliższym posiedzeniu Rady poprosi również o dołączenie przemówienia przedstawicieli Kościoła greckokatolickiego i prawosławnego.

Przewodniczący Olsztyńskiego Oddziału Związku Ukraińców w Polsce, p. Stefan Migus dodał, że orędzie było nadawane jedynie w audycjach radiowych, więc w pełni popiera tę propozycję.

Członkowie Komisji poparli inicjatywę zgłoszoną przez radną Teresę Astramowicz-Leyk

VI. Zatwierdzenie Protokołu nr 5/2019 z 10 czerwca 2019 r.

Przewodniczący Komisji zapytał, czy są uwagi do Protokołu Nr 5/2019 z posiedzenia Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 10 czerwca 2019 r.

W związku z brakiem uwag zarządził głosowanie. Za pozytywnym przyjęciem protokołu głosowali wszyscy członkowie Komisji.

VII. Zakończenie posiedzenia.

Przewodniczący Komisji, p. Jarosław Słoma podziękował zebranych za udział w obradach, a następnie zamknął posiedzenie Komisji ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych w dniu 21 października 2019 r.

**Przewodniczący Komisji
ds. Mniejszości Narodowych i Etnicznych**

Jarosław Słoma

Sporządziła:

Beata Kantolak